

ІВАНЕНКО

Олеся Анатоліївна
olesya_ivanenko@ukr.net

УДК 342.9

ПОНОМАРЕНКО

Іван Петрович
ponomarenko@i.uaБЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ В
УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУROAD TRAFFIC SAFETY IN UKRAINE:
STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTSк.ю.н., доцент кафедри,
Київський національний
економічний університет імені
Вадима ГетьманаDOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2021.6\(2\).5](https://doi.org/10.37634/efp.2021.6(2).5)

суддя у відставці

IVANENKO Olesia – PhD in Law, Associate Professor of department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

PONOMARENKO Ivan – retired judge

Статтю присвячено дослідженню правової категорії «безпека дорожнього руху», визначенню поняття «дорожній рух», встановленню учасників дорожнього руху в Україні. Сформульовано заходи організаційно-адміністративного, соціально-економічного та технічного характеру, які мають своїм спрямуванням забезпечення належного рівня безпеки дорожнього руху для всіх його учасників. Окрім того, значну увагу присвячено висвітленню питання стану безпеки дорожнього руху в Україні та перспективам його зміни впродовж наступних трьох років, а також визначенню основних напрямів реалізації державної політики у сфері безпеки дорожнього руху.

* * *

Introduction. The issue of road traffic safety has been studied by many modern scientists. However, despite the research, this issue remains relevant to this day, both theoretically and practically. This is due to the fact that the concept of road traffic safety is not currently enshrined in law, and there is no unanimity among scientists on its content. Moreover, the relevance of the practical component is evidenced by the fact that over the past three years a number of important regulations in the field of road traffic safety and procedures for their implementation have been developed.

The purpose of the paper is to determine the state of road traffic safety in Ukraine. In accordance with the goal, the main objectives of this study are to formulate a definition of “traffic”, “road traffic safety”, outlining their elements; determining the state of road traffic safety in Ukraine and further development trends, establishing the main directions of implementation of state policy in the field of road traffic safety.

Results. Covering the issue of road safety, it should be noted that the current legislation of Ukraine does not provide a definition of this concept, but in 2016 there was an attempt to legislate both the legal category of “road traffic safety” and a number of closely related to it. Thus, the authors of the draft Law on Road Traffic and Safety defined traffic as “the process of traffic on roads and other places where it is not prohibited by the draft law”, and road traffic safety as “a state of the road system, due to which the appropriate level of protection of road users from road accidents and their negative consequences is determined and achieved”.

It should be emphasized that road traffic safety is achieved through the application of appropriate measures of organizational, administrative, socio-economic and technical nature, which are enshrined in regulations and which are aimed at ensuring the proper and safe level road traffic safety for all its participants.

It should be noted that neither the Ukrainian legislator nor the state executive bodies reduce the state of danger on the roads of Ukraine, so they are constantly developing appropriate programs and taking measures to increase the level of road traffic safety. Thus, in 2020, a state program was approved, the main goal of which is to reduce the level of accidents on the roads and the severity, first of all, of the socio-economic consequences of road accidents.

Conclusion. According to the legislation of Ukraine, road traffic safety should be understood as a set of socio-economic and organizational-technical measures to ensure road traffic safety and road user, prevention of road traffic accidents and elimination or minimization of their negative consequences.

Ключові слова: аварійність, безпека дорожнього руху, дорожній рух, дорожньо-транспортна пригода, дорожня інфраструктура, правила дорожнього руху, учасники дорожнього руху

Keywords: crush rate, road traffic safety, traffic, road traffic incident, road infrastructure, road traffic regulations, road user

ВСТУП

Безпека дорожнього руху є запорукою соціально-економічного розвитку людства. Як зазначив у своїй промові колишній секретар ООН Пан Гі Мун: «... дорожньо-транспортний травматизм входить до складу трьох головних причин смертності людей у віці від 5 до 44 років та є значним обтяженням для національної економіки..., адже економічні, соціальні та пов'язані із медичним обслуговуванням витрати є неминучими» [16]. Також у резолюції Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я «WHA57.10 Дорожня безпека та здоров'я» наголошується, що проблему безпеки до-

рожнього руху слід розглядати як одне із пріоритетних питань та вжити заходів для зниження дорожньо-транспортного травматизму [18]. Як було підкреслено у резолюції 62/244, проблема безпеки дорожнього руху є глобальною, й розв'язана вона може бути лише шляхом зміцнення міжнародного співробітництва, обміну знаннями та збільшенням фінансової підтримки цього напрямку [17].

З фізичного погляду рух – це процес переміщення предметів у просторі, а із соціального – є нічим іншим як способом задоволення потреби людини у швидкому переміщенні у просторі її самої або речей та еко-

номії часових ресурсів. Відповідно до чинного законодавства дорожній рух здійснюється автомобільними дорогами, які можуть бути декількох видів (ст. 5 Закону України «Про автомобільні дороги») та являють собою лінійний комплекс інженерних споруд, призначений для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів [2]. Такий рух має бути безпечним, запобігати настанню дорожньо-транспортних пригод та зниженню ступеня шкідливості їх наслідків.

Питання безпеки дорожнього руху досліджували такі науковці, як В.І. Варивода, Н.В. Давидова, Д.А. Євдокимов, О.М. Жук, В.К. Колпаков, О.О. Кравчук, М.В. Лазаренко, І.І. Риндюк, Є. Скрипа, В.Г. Сюрвачик, О. Шумейко, Х.П. Ярмачі та ін. Однак дане питання залишається актуальним і донині як із теоретичного боку, адже поняття відповідної правової категорії наразі не закріплено законодавчо, а серед науковців немає одностайності стосовно його змісту, так і з практичного, – про що свідчить прийняття Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 р., Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 р., розроблення проекту Закону про дорожній рух та його безпеку тощо.

МЕТА статті – визначення стану безпеки дорожнього руху в Україні. Відповідно до поставленої мети, основними завданнями даного дослідження є формулювання визначення понять «дорожній рух», «безпека дорожнього руху», окреслення їх елементів; визначення стану безпеки дорожнього руху в Україні та тенденцій подальшого розвитку, встановлення основних напрямів реалізації державної політики у сфері безпеки дорожнього руху.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під час підготовки статті були використані загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: історичний – у дослідженні питання трансформації підходів до розуміння сутності безпеки дорожнього руху; порівняльно-правовий – в аналізі динаміки змін дорожньо-транспортних пригод за останні п'ять років. Використання діалектичного методу дозволило сформулювати такі поняття, як дорожній рух, безпека дорожнього руху, безпека автомобільних доріг, учасники дорожнього руху. За допомогою формально-логічних методів наукового пізнання – аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, аналогія тощо було досліджено сучасний стан безпеки дорожнього руху в Україні та перспективи його розвитку у наступні три роки.

РЕЗУЛЬТАТИ

Наразі існує декілька міжнародних організацій у сфері автомобільного транспорту та автомобільних доріг. Зокрема, Міжнародна автомобільна федерація (створена у 1904 р.), Міжнародна автодорожня федерація (створена у 1984 р.), Міжнародний союз водіїв вантажівок дальнього сполучення та відповідних транспортних засобів (створена у 1957 р.). Основною метою діяльності даних організацій є уніфікація транспортної документації та правил дорожнього руху, стандартизація систем стягнення за порушення правил перевезення вантажу, пасажирів та їх багажу, впровадження системи захисту під час дорожнього руху.

Починаючи із середини ХХ ст., прийнято низку конвенцій у сфері дорожнього руху, частину з яких ратифіковано Верховною Радою України. Зокрема, Конвенція про дорожній рух (1968 р.), Конвенція про договір міжнародного дорожнього перевезення вантажів (1956 р.), Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (1957 р.), Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів та багажу (1973 р.) тощо.

Висвітлюючи питання безпеки дорожнього руху, варто наголосити, що чинне законодавство України не надає визначення даного поняття, однак у 2016 р. була спроба законодавчо закріпити як правову категорію «безпека дорожнього руху», так і низку тісно пов'язаних із нею. Так, автори проекту Закону про дорожній рух та його безпеку від 26.09.2016 р. № 5184 (далі законопроект) дорожній рух визначали як «процес руху по дорогах та інших місцях, де це не заборонено вказаним законопроектом, транспортних засобів та учасників дорожнього руху й пов'язаних із ним суспільних відносин», а безпеку дорожнього руху – як «стан процесу (системи) дорожнього руху, що визначає ступінь (рівень) захищеності учасників дорожнього руху від дорожньо-транспортних пригод та їх наслідків» (ч. 2 ст. 6 зазначеного законопроекту) [11]. Вбачається, що обидва визначення є досить громіздкими і не надають однозначного розуміння сутності зазначених правових категорій внаслідок наявності у них альтернатив та відсильних положень.

Водночас серед науковців також немає одностайності з визначення поняття «безпека дорожнього руху». Так, Х.П. Ярмачі пропонує розуміти під ним систему суспільних відносин, яка складається у сфері дорожнього руху задля задоволення потреб його учасників у переміщенні та відображає ступінь захищеності останніх, а також держави (загалом як суб'єкта суспільних відносин) від дорожньо-транспортних пригод та їх наслідків [15, с. 187].

На думку Є. Скрипи, зміст правової категорії «безпека дорожнього руху» складають «нормативно врегульовані суспільні відносини, які виникають і знаходять свій розвиток із приводу дорожнього руху між його учасниками, державою в особі уповноважених нею суб'єктів задля недопущення й усунення загроз охоронюваних законом інтересам суспільства й окремих індивідів, що мають місце внаслідок дорожньо-транспортних пригод» [12, с. 176]. Вбачається, що дане визначення концептуально не відрізняється від попереднього, а лише розширено його тлумачить, називаючи коло учасників дорожнього руху, об'єкти, на які спрямовуються заходи з безпеки та причини їх застосування.

Досить лаконічне та зрозуміле визначення поняття «безпека дорожнього руху» сформульовано розробниками зазначеного вище законопроекту. Так, під даною категорією пропонується розуміти такий стан системи дорожнього руху, завдяки якому визначається та досягається належний рівень захищеності його учасників як від дорожньо-транспортних пригод, так і від їх негативних наслідків (абз. 2 ч. 2 ст. 6 законопроекту).

Аналізуючи окреслене визначення, можна зробити висновок, що безпека дорожнього руху забезпечується завдяки належному та сталому функціонуванню дорожньо-транспортної системи. Остання так само є

комплексним поняттям, яке складається як із суб'єктивних, так і з об'єктивних елементів. Перші охоплюють діяльність уповноважених суб'єктів (органів державної влади та їх окремих підрозділів) із забезпечення безпеки дорожнього руху, зокрема шляхом його належної організації; реалізація різного роду технічних та експлуатаційних заходів; забезпечення належної експлуатації транспортних засобів під час здійснення перевезень пасажирів та вантажу тощо. Окрім того, до складу даної системи також входять власне всі учасники дорожнього руху – водії будь-яких видів транспортних засобів, їх пасажирів та пішоходи. До об'єктивних елементів дорожньо-транспортної системи належать вулично-дорожня мережа та навколишнє природне середовище.

Характерно, що безпека дорожнього руху досягається внаслідок застосування відповідних заходів організаційно-адміністративного, соціально-економічного та технічного характеру, які знайшли своє закріплення у нормативно-правових актах (наприклад, Правила дорожнього руху) та які мають своїм спрямуванням забезпечення належного (безпечного) рівня безпеки дорожнього руху для всіх його учасників. Досить змістовне визначення забезпечення безпеки дорожнього руху було запропоноване Є. Скрипою: «нормативно-врегульована діяльність уповноважених суб'єктів, спрямована на попередження та недопущення дорожньо-транспортних пригод, усунення їх негативних наслідків шляхом вжиття передбачених законодавством, а також дотримання встановлених у цій сфері правових приписів» [12, с. 177]. Досить близьке за змістом визначення забезпечення безпеки дорожнього руху знайшло своє закріплення й у законопроекті – «діяльність, спрямована на систематичне виявлення, оцінку, попередження та усунення факторів ризику, що призводять до дорожньо-транспортних пригод, а також усунення їх причин та умов виникнення, зниження тяжкості їх наслідків» (абз. 2 ч. 2 ст. 6 законопроекту) [11].

Статистичні дані дорожньо-транспортних пригод (ДТП) в Україні за останні чотири роки свідчать, що кількість ДТП є досить стабільною та не має сталої тенденції до зменшення. Тож беззаперечним стає факт, що система безпеки дорожнього руху в нашій країні є застарілою та потребує вдосконалення. Так, за даними Департаменту патрульної поліції, у 2018 р. скоєно 162526 ДТП (з них із тяжкими наслідками – 3432), у 2019 р. – 150120 та 3350 випадків відповідно [13]. У 2020 р., не зважаючи на суттєві карантинні обмеження внаслідок пандемії COVID-19 та перехід значної кількості населення на дистанційну форму роботи (навчання), ці цифри сягнули позначки 57929 ДТП за рік та 1209 випадків загибелі внаслідок ДТП. Таке покращення стану безпеки дорожнього руху вбачається штучним та неінформативним, адже було спричинено зменшенням загальної кількості транспортних засобів на дорогах, а не підвищенням рівня самосвідомості населення з дотримання правил дорожнього руху чи покращенням технічно-експлуатаційного стану доріг, споруд, будівель або самих транспортних засобів.

Початок 2021 р. вже є «вражаючим» із негативним забарвленням даного слова: кількість ДТП станом на травень 2021 р. перевищило 70000 випадків, а кількість з них із загиблими – 1000 випадків, і кожного дня ці

дані змінюються в бік збільшення.

Варто зазначити, що ані вітчизняний законодавець, ані державні органи виконавчої влади не применшують стан небезпеки на дорогах України, тому постійно розробляють відповідні програми та вживають заходів задля підвищення рівня безпеки дорожнього руху. Так, зокрема у 2020 р. затверджена програма, ключовою метою якої є зниження рівня аварійності на дорогах та ступеня тяжкості насамперед соціально-економічних наслідків дорожньо-транспортних пригод [4]. Дана програма розроблена з урахуванням Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 р. (далі Стратегія) [5], про що свідчить дублювання мети її прийняття із метою Стратегії. Однак беззаперечно саме Стратегія є тим основоположним документом у сфері безпеки дорожнього руху, який визначає її пріоритети, напрями та способи досягнення, окреслює перспективи та орієнтири для забезпечення належного стану безпеки дорожнього руху.

У Стратегії визначено основні засади та напрями реалізації політики підвищення безпеки дорожнього руху. Зокрема, реалізація Стратегії має відбуватися на принципах соціальної справедливості; дотримання інтересів як кожної людини окремо у сфері безпеки дорожнього руху, так і суспільства й держави загалом; докладання спільних зусиль органів державної влади, територіальних громад, населення тощо задля забезпечення безпеки дорожнього руху тощо. Основні напрями реалізації Стратегії об'єднано в декілька груп, кожна з яких охопила взаємопов'язані заходи: 1) державне управління у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; 2) статистика ДТП; 3) безпека та дорогах та дорожньої інфраструктури; 4) безпечність транспортних засобів; 5) медичне забезпечення безпеки дорожнього руху; 6) безпека перевезень комерційним автомобільним транспортом; 7) безпечна поведінка учасників дорожнього руху; 8) здійснення заходів реагування та управління наслідками ДТП; 9) забезпечення дотримання Правил дорожнього руху (далі Правила).

Відносно останнього пункту одразу зазначимо, що саме Правила є тим нормативним актом, положення якого регламентують єдиний порядок дорожнього руху на всій території України та для всіх його учасників [3]. Даний документ розроблено на підставі Конвенції про дорожній рух та Закону України «Про дорожній рух», а його зміст складають норми, які можна поділити на декілька груп: по-перше, норми, що встановлюють права та обов'язки учасників дорожнього руху; по-друге, норми, які охоплюють вимоги до технічного стану та обладнання транспортних засобів, номерних знаків, різного роду написів та позначень тощо; по-третє, норми, які регламентують організацію дорожнього руху та його регулювання [8, с. 690].

Відповідно до Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 р. (далі Державна програма), очікується, що досягнення поставленої в ній мети, про яку йшлося вище, може бути досягнуто шляхом виконання низки завдань та заходів, що й буде мати своїм наслідком зменшення кількості ДТП та/або зниження ступеня їх тяжкості та їх наслідків, зокрема соціально-економічних втрат та збитків; зменшення часу реагування

відповідних органів та служб під час виникнення ДТП, прискорення прибуття на місце пригоди та надання екстреної допомоги постраждалим; покращення стану дорожньої інфраструктури та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище від експлуатації транспортних засобів; підвищення рівня обізнаності населення стосовно правил дорожнього руху, наслідків їх недотримання; підвищення рівня загальної свідомості населення та свідомості кожного учасника дорожнього руху стосовно необхідності неухильного дотримання відповідних правил та невідворотності відповідальності за їх порушення тощо. Наголосимо, що ключовим завданням аналізованої Державної програми проголошено збереження здоров'я та потенціалу нації [4].

Наголосимо, що досягнення або недосягнення поставленої у зазначеній програмі мети можна прослідкувати шляхом аналізу кількісних показників виконання завдань, адже для звірки очікуваних результатів використовуються такі показники, як кількість загиблих та травмованих на 100 тис. населення (постраждалих), 100 тис. транспортних засобів та 100 дорожньо-транспортних пригод. Згідно з прогнозами розробників Програми, відповідні показники мають зменшуватися кожного року в період 2021–2023 рр. на декілька тисяч за кожним із критеріїв (Додаток 3 до Програми).

Враховуючи комплексність і всебічність зазначених завдань та заходів, їх виконання покладено на низку органів виконавчої влади, які спільно взаємодіють задля досягнення поставленої мети – Мінінфраструктури, Мінрегіон, МВС, МОН, МОЗ, Національна поліція, Укрінфрапроект, Укртрансбезпека, Укравтодор, МКІП, ДСНС.

Отже, підсумовуючи викладене вище та узагальнюючи положення норм чинного законодавства, під безпекою дорожнього руху слід розуміти комплекс соціально-економічних та організаційно-технічних заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху та його учасників, попередження настання ДТП та усунення або мінімізації їх негативних наслідків. Діяльність у сфері безпеки дорожнього руху, яку провадять органи державної влади, служби, агенції тощо, органи місцевого самоврядування, громадські організації, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також окремі громадяни, має бути спрямована на формування в кожного члена суспільства розуміння важливості проблеми забезпечення безпеки дорожнього руху, усвідомлення причино-наслідкового зв'язку між порушенням правил дорожнього руху та наслідками, які ймовірно можуть настати внаслідок цього, а отже на підвищення рівня свідомості стосовно необхідності неухильного дотримання правил дорожнього руху задля забезпечення досягнення належного рівня безпеки на дорогах.

Список використаних джерел

1. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII в редакції від 13.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
2. Про автомобільні дороги: Закон України від 08.09.2005 № 2862-IV у редакції від 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text>
3. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 у редакції

від 04.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>

4. Про затвердження Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 р. № 1287. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnoyi-pro-a1287>

5. Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р. № 1360-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-2020-%D1%80#Text>

6. Давидова Н.В. Адміністративно-правове забезпечення пропаганди безпеки дорожнього руху в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2019. 232 с.

7. Забезпечення Національною поліцією безпеки дорожнього руху: правові та організаційні аспекти / В.І. Варивода та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 110 с.

8. Колпаков В.К. Правила дорожнього руху. Великий енциклопедичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Вид-во «Юридична думка», 2012. 1020 с.

9. Кравчук О.О. Сучасні тенденції розвитку адміністративно-деліктного права (на прикладі відповідальності у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху). URL: <http://afgp.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/09/Kravchuk-adm-vydp-PDR.pdf>

10. Лазаренко М.В. Теоретично-правові засади адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. Вип. 2. Ч. 3. С. 116–119.

11. Проект Закону про дорожній рух та його безпеку від 26.09.2016 № 5184. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60111

12. Скрипа Є. Забезпечення безпеки дорожнього руху як складова частина забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 174–178.

13. Статистика ДТП в Україні. Сайт Департаменту патрульної поліції. URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>

14. Шумейко О. Поняття та зміст адміністративно-правового регулювання дорожнього руху за допомогою автоматизованих систем. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 172–177.

15. Ярмачі Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2006. 437 с.

16. Десятилетие действий по обеспечению безопасности дорожного движения 2011–2020 гг. Организация Объединённых Наций и безопасность дорожного движения. Сайт Организация Объединённых Наций. URL: <https://www.un.org/ru/roadsafety/>

17. Повышение безопасности дорожного движения во всем мире. Резолюция 62/244, принятая Генеральной Ассамблеей 31 марта 2008 года. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/62/244>

18. WHA57.10. Дорожная безопасность и здоровье. Пятьдесят седьмая сессия Всемирной Ассамблеи здравоохранения. URL: https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA57/A57_R10-ru.pdf

References

1. On road traffic: Law of Ukraine of June 30, 1993 № 3353-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> [in Ukrainian].

2. On the roads: the Law of Ukraine of September 8, 1995 № 2862-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text> [in Ukrainian]
3. On Traffic Rules: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 10, 2001 № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. On approval of the State program to increase the level of road traffic safety in Ukraine for the period up to 2023: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 21, 2020 № 1287. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnoyi-pro-a1287> [in Ukrainian].
5. On approval of the Strategy for improving the level of road safety in Ukraine for the period up to 2024: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of October 21, 2020 № 1360-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
6. Davydova N.V. Administrative and legal support for road safety promotion in Ukraine: abstract ... PhD in Law: 12.00.07 / Dnipro State University of Internal Affairs. Dnipro, 2019. 232 p. [in Ukrainian].
7. Ensuring road safety by the National Police: legal and organizational aspects: guidelines / ed. V.I. Varyvoda, et.al. Kyiv: National Academy of Internal Affairs, 2019. 110 p. [in Ukrainian].
8. Kolpakov V.K. Traffic rules. Large encyclopedic legal dictionary / ed. Yu.S. Shemshuchenko. Kyiv: Yurydychna Dumka, 2012. 1020 p. [in Ukrainian].
9. Kravchuk O.O. Current trends in the development of administrative tort law (on the example of responsibility in the field of road safety). URL: <http://afgp.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/09/Kravchuk-adm-vydp-PDR.pdf> (Last accessed: 28.06.2021). [in Ukrainian].
10. Lazarenko M.V. Theoretical and legal principles of administrative and legal regulation of road safety in automatic mode. Scientific Bulletin of Public and Private Law. 2016. Vol 2. Part 3, pp. 116–119. [in Ukrainian].
11. Draft Law on Road Traffic and Its Safety of September 26, 2016 № 5184. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60111 [in Ukrainian].
12. Skrypa Ye. Ensuring road safety as an integral part of ensuring safety in road transport. *Entrepreneurship, economy and law*. 2019. Vol 3. pp. 174–178. [in Ukrainian].
13. Road Accident statistics in Ukraine. Website of the Patrol Police Department. URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/> [in Ukrainian].
14. Shumeiko O. The concept and content of administrative and legal regulation of traffic using automated systems. *Entrepreneurship, economy and law*. 2017. Vol 2. pp. 172–177. [in Ukrainian].
15. Yarmaki H.P. Administrative and supervisory activities of the police in Ukraine: the dissertation ... Doctor of law: 12.00.07. Kharkiv, 2006. 437 p. [in Ukrainian].
16. The Decade of Action for Road Safety 2011–2020. URL: <https://www.un.org/ru/roadsafety/> [in Ukrainian].
17. Improving road safety worldwide. Resolution 62/244, adopted by the General Assembly on 31 March 2008. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/62/244> [in Ukrainian].
18. WHA57.10. Road safety and health. Fifty-seventh World Health Assembly. URL: https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA57/A57_R10-ru.pdf